

Prikaz slučajeva kršenja osnovnih ljudskih prava u Srbiji

30. maj - 12. jun 2025. godine

Sloboda izražavanja

U Pionirskom parku napadnut jutjuber

U Pionirskom parku, u kojem se od marta meseca nelegalno nalaze šatori i lica bliska vladajućoj stranci, napadnut je jutjuber Neven Krstić dok je snimao prilog. Naročito zabrinjava činjenica da je policija koja 24h obezbeđuje sumnjive osobe u parku odbila da zaštiti jutjuberu kog su napali nasilni muškarci. Ovo inače nije prvi slučaj nasilja koje sprovode lica u ograđenom parku. Do sada je zabeleženo više napada na novinare/ke i medije koji pokušavaju da izveštavaju o fenomenu ovog parka u kojem su smešteni podržavaoci lika i dela Aleksandra Vučića. Svi napadi su prošli nekažnjeno.

Pritisci i napadi na profesore

Od početka studentskih protesta i blokada svi oni koji se pridružuju borbi protiv korupcije suočeni su sa različitim pritiscima i napadima. Najviše su tome izloženi profesori/ke koji su trpeli različite negativne posledice. Ni 7 meseci od početka studentskih i građanskih protesta ti pritisci se ne smiruju. Muškarac je 3. juna ušao na Pravni fakultet i udario profesorku fakulteta i portira koji je pokušao da je odbrani. Fizičko nasilje je posledica višemesečne kampanje protiv Univerziteta, kampanje koju vodi vrh vlasti i u koju su uloženi ogromni propagandni resursi i sredstva. Dan nakon ovog upada, napadnut je i student Pravnog fakulteta. Njega je napala grupa muškaraca koja ga je sačekala po izlasku iz ugostiteljskog objekta i tom prilikom su mu naneli povrede glave i lica. Jedan profesor u Novom Sadu priveden je zbog toga što je pokušao da spreči incident na jednoj od blokada u tom gradu organizovanih u akciji zborova "30 za 30". Nepoznati muškarac je pokušao da nasrne na građane/ke na blokadi, a profesor je pokušao da spreči da nasilni incident eskalira. Tom prilikom reagovao je i policajac koji je udaljio nasilnog muškarca. Kasnije je objavljeno da tom policajcu pretili suspenzija zbog pokušaja da spreči veći incident, dakle zbog toga što je samo radio svoj posao. Privedeni profesor pušten je nakon 16 sati zadržavanja u policijskoj stanici. Sistemski pritisci na akademsku zajednicu pokazatelj su namere vlasti da se obračuna sa jednom od retkih relativno slobodnih institucija u zemlji, a sve sa namerom gušenja svakog vida kritike.

Pritisci zbog podrške protestima

Pored profesora/ki, i svi ostali građani/ke izloženi su represivnim merama režima koje imaju za cilj da zastraše i odvrate građane/ke od učešća u protestima. U Novom Sadu, smenjen je upravnik Urgentnog centra Kliničkog centra Vojvodine zbog podrške protestima. Protiv policajaca Predraga Obradovića iz Kragujevca podneta je disciplinska prijava jer je van dužnosti, u civilu, prisustvovao protestu zbora građana, kao i zbog toga što je u programu uživo dao izjavu za N1. Ovakva odmazda policajcu koji je van dužnosti u ličnom svojstvu bio na protestu, pokušaj je gušenja kritičkih glasova i u redovima policije. Muškarac koji je savladao napadača na građane/ke okupljene na protestnom koncertu Beogradskog sindikata dobio je godinu dana kućnog pritvora, dok nije poznato da je nasilnik koji je farbom gađao okupljene dobio bilo kakvu vrstu sankcije. Na jednoj od blokada kolima je udarena i članica pokreta Bravo, Marija Srdić, a napadač je sklopio sporazum o priznanje krivice. Politička represija nad građanima/kama sprovodi se kroz različite institucije sistema, sve od policije pa do tužilaštva. Mehanizmi gušenja protesta postaju sve represivniji što je odlika režima koji teži da zavede potpunu autoritarnu vladavinu.

Huligani skandirali novinarki

U beogradskoj areni huligani su skandirali uvredljive parole na račun glavne urednice Insajder televizije Brankice Stanković. Ovo nije prvi put da su novinarki upućene pretnje od strane ekstremnih navijača. Niko se do sada iz kluba nije izvinio zbog skandiranja niti je iko odgovarao.

Sloboda udruživanja

Napadi na aktiviste

U Kosjeriću je napadnut aktivista Aleksa Pavlović. Njega je napao Ljubiša Knežević, lokalni SNS funkcioner koji je pre samo dve nedelje napao snimatelja N1. Knežević je naneo Pavloviću povrede u predelu lica i pretio mu je da će ga ubiti. Funkcioner nije kažnjen zbog prethodnog napada i to je pokazatelj da nekažnjivost dovodi do ponavljanja nasilja. Institucije sistema štite SNS funkcionere i simpatizere i pokazuju da je nasilje prihvatljivo. Aktivista Udruženja "Bitka za Vlasinu" Petar Ilić, napadnut je od strane dva nepoznata muškarca koja su upala u dvorište njegove kuće. Podsećamo, Ilića je pre dve nedelje napao predsednik Opštine Vlasotince i tom prilikom mu razbio telefon. Bezbednost aktivista/kinja u manjim sredinama je naročito ugrožena, a svaki napad na njih je pokušaj gušenja svakog oblika građanskog delovanja na lokalnu.

Sloboda okupljanja

Policija legitimisala redare

Početak juna, policija je prvi put legitimisala studente redare tokom 16-minutne tišine u spomen žrtvama poginulim u padu nadstrešnice. Ovo je prvi slučaj legitimisanja i predstavlja pokazatelj u kom smeru će potencijalno u narednom periodu vlast pokušati da se obračuna sa protestima i blokadama.

Hapšenja studenata/kinja

U studentskom domu "Studenjak" desio se incident kada je u kafić u sklopu studentskog kompleksa došao predvodnik tzv. "studenata koji žele da uče" Miloš Pavlović. Njegov dolazak naišao je na reakciju studenata/kinja u domu koji su se spontano okupili i organizovali protest ispred kafića. U jednom trenutku došla je i policija, ali je Miloš Pavlović odbio da komunicira sa policajcem, kako se kasnije saznalo iz službene beleške. Policajci su se povukli, a nakon nekog vremena kafić je krenuo da napusti i Miloš Pavlović sa grupom ljudi sa kojima je bio. U tom trenutku pojedini okupljeni studenti ispred kafića polivali su ga vodom i skandirali mu. Ipak, iste večeri predstavnici vlasti daju hitne izjave za medije o navodno brutalnom napadu nacista na studenta Miloša Pavlovića, koji je inače blizak vladajućoj stranci na čijim je skupovima govorio. Pavlović je potom peške otišao do bolnice, ali je nekoliko trenutaka kasnije izašao u invalidskim kolicima sa ministrom zdravlja lično kako bi dao izjavu za medije. Do narednog dana uhapšeno je preko 18 osoba, među kojima i novinar Zumera, a koji su bili te večeri u Studenjaku. Privedeni su odvođeni u policiju sa lisicama na rukama poput najvećih kriminalaca. Postoji opravdana sumnja da je Miloš Pavlović namerno otišao u Studenjak kako bi prouzrokovao incident, a njegovo odbijanje da saraduje sa policajcima i izađe uz njihovu zaštitu je jedan od pokazatelja toga. Posledica ovoga bilo je više uhapšenih studenata i kampanja koja je danima vođena u medijima u kojem su studenti u blokadi predstavljani kao "nacisti". Većina studenata puštena je u naredna dva dana i sud je odbio da im odredi pritvor. Pored ovog slučaja masovnog hapšenja studenata, u Kosjeriću je uhapšen i maturant gimnazije zbog sumnje da je navodno napao zaposlenu Informera u izbornoj noći u tom mestu, a pored njega privedeni su i građani Miroslav Mitrović i Uroš Veselinović. Za razliku od ekspresnog hapšenja onih koji su osumnjičeni za napade na režimske saradnike, napadači na studenta Aleksandra Jovanova, koji je postao poznat jer je na štakama pešačio na protestima širom zemlje, nisu ni identifikovani.